

Beslut

efter kvalitetsgranskning av
musikundervisningen i grundskolan vid
Lysingskolan i Ödeshög kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19 § skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av musik i grundskolan. Syftet är att granska kvaliteten i grundskolans musikundervisning. Kvaliteten bedöms utifrån om musikundervisningen dels utgår från och innehåller ämnets hela kursplan, dels ger eleverna möjlighet till sådant eget skapande som främjar deras utveckling av kreativitet.

De övergripande frågeställningarna är:

1. I vilken utsträckning utgår musikundervisningen från, och innehåller, ämnets hela kursplan?
2. I vilken utsträckning ger musikundervisningen eleverna möjlighet till sådant eget skapande som främjar utveckling av kreativitet?

Granskningen genomförs i årskurserna 7-9 i 30 skolor. I urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport.

Lysingskolan, i Ödeshög kommun, ingår i denna granskning. Skolinspektionen besökte Lysingskolan den 5 september 2018. Besöket genomfördes av Marita Bergman och Johan Juffermans. Skolinspektionen har tagit del av dokumentation från skolan och genomfört två lektionsobservationer samt intervju med elever i årskurs 9, med musikläraren och med rektorn.

Lysingskolan är en kommunal grundskola med elever i årskurserna 6–9. Skolan har cirka 230 elever varav 190 elever går i årskurserna 7–9. Enligt inkomna uppgifter från skolans rektor undervisar en lärare i musik i årskurserna 7–9. Undervisande lärare är legitimerad lärare och behörig att undervisa i musik i aktuella årskurser. Sammanlagt är 64 timmar avsatt för undervisning i musik till årskurserna 7–9.

I detta beslut gör Skolinspektionen en samlad bedömning av det granskade området utifrån de övergripande frågeställningarna.

Därefter följer en motivering till de utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat inom ramen för granskningen.

Skolinspektionens bedömning

1. I vilken utsträckning utgår musikundervisningen från, och innehåller, ämnets hela kursplan?

Skolinspektionen bedömer att musikundervisningen omfattar stora delar av det centrala innehållet. Bedömningen baseras på kursplanens tre kunskapsområden och redovisas nedan.

Musicerande och musikskapande

Skolinspektionen bedömer att musikundervisningen omfattar kunskapsområdet *"Musicerande och musikskapande"*.

Skolinspektionen bedömer att undervisningen i musik omfattar sång, melodispel och ackompanjering i musicerandet samt i olika genrer. I kunskapsområdet *"Musicerande och musikskapande"*, beskriver läraren hur teori integreras med skapande uppgifter i olika genrer. Av inskickad dokumentation och av lärarintervjun framgår bland annat i uppgiften *"Musicerande"* i årskurs 7 att eleverna lär sig spela ackord och basstämmor på keyboard eller elbas samt att öva ackompanjering på trummor för kunna spela och sjunga i en ensemble. Mestadels sjunger och spelar eleverna popsånger, men det ingår även genrer som hiphop och blues i elevernas musicerande samt sångövningar i undervisningen som är inspirerade av klassisk musik och opera.

Granskningen visar att undervisningen omfattar gehörsusicerande efter musikaliska mönster och rytmisk och melodisk improvisation. Elever och lärare nämner en uppgift där eleverna efter att ha lyssnat på en särskild låt *"Da do ron..."* fick återskapa låten på piano eller synth. Syftet med uppgiften var, enligt läraren, att låta eleverna experimentera sig fram till låten med ett fåtal toner och märka att de med dessa kan skapa en bra låt. Lärare uppger att eleverna huvudsakligen improviserar med hjälp av digitala trummor, men även att eleverna använder akustiska instrument i årskurs 9.

Granskningen visar även att det i undervisningen ingår musikskapande i olika genrer och musikalisk gestaltning. Av inskickad dokumentation och av lärarintervjun framkommer till exempel att eleverna i årskurs 7 skapar egna låtar med klassiska stycken som förebild och att eleverna i alla årskurserna lyssnar på musik i olika genrer då de parallellt arbetar med skapande uppgifter. I dessa uppgifter kan det även ingå att eleverna får imitera melodislingor, ackordföljder och markera takt. Eleverna får främst jobba med musikalisk gestaltning genom att kombinera musik med text, berättar läraren. En sådan uppgift är till exempel att eleverna ska skriva och komponera musik till en scen som uttrycker ett särskilt känsloläge. I årskurs 8 får eleverna även sätta musik till en filmsekvens eller skapa en *"reklamjingle"*. I samband med den uppgiften får eleverna sedan diskutera vilka känslor de vill frammana med musiken. Se även under rubriken *"Musikens sammanhang och funktion"*.

Musikens verktyg

Skolinspektionen bedömer att musikundervisningen omfattar stora delar av kunskapsområdet *"Musikens verktyg"*.

Det framkommer vid intervju med lärare och elever att området röstvård, hörselvård och att orsaker till musiklyssnande kan bidra till hörselskador samt hur hörselskador kan förebyggas ingår i undervisningen i form av inslag som repeteras i årskurserna 7-9. Den ordentliga genomgången av området sker i tidigare årskurser.

Eleverna sjunger stämsång, exempelvis får de i årskurs 7 pröva att sjunga i mer komplicerad flerstämmighet när de provar att sjunga en fuga i samband med att de läser perioden barock i musikhistorien. I årskurs 7-9 spelar eleverna även olika slags instrument som gitarr, synt och digitala trummor. Eleverna övar då på att spela i olika ton- och taktarter. Läraren uppmuntrar eleverna när de känner sig redo för att spela ensemblespel och att också sjunga.

Läraren och elever uppger att undervisningen omfattar musikaliska begrepp för att eleverna ska ha byggstenar för att musicera i olika genrer med varierande instrumentation. För att lära sig olika musikaliska begrepp arbetar eleverna med uppgifter där de ska beskriva de karaktärsdrag som olika musikgenrer har. I uppgiften ska eleverna beskriva de typiska dragen i genrerna som rör harmonik, melodi, rytm, uppbyggnad, instrument och uttryck i de olika genrerna. Eleverna i årskurs 9 anger att de vid tiden för granskningen jobbar med uppgifter som omfattar musiksymboler, notsystem, noter, tabulatur, ackordbeteckningar och grafisk notation. Av dokumentation framgår att denna del integreras i en uppgift där eleverna tränar instrumentalspel och sång. I uppgiften ingår bland annat att läsa ackordboxar, ackordanalys, tabulatur, noter och öva sitt gehör.

Det framkommer vid intervjuerna med eleverna att de har jobbat med digitala verktyg i mycket olika utsträckning och även att det finns elever som inte alls har gjort det. Skolinspektionen bedömer att arbete med digitala verktyg behöver ges större utrymme.

Musikens sammanhang och funktion

Skolinspektionen bedömer att musikundervisningen omfattar kunskapsområdet *"Musikens sammanhang och funktioner"*.

Granskningen visar att undervisningen omfattar ljudets och musikens fysiska, tanke och känslomässiga påverkan på människan samt också att reflektera kring hur musik används i film. I en uppgift i årskurs 8, uppger läraren och elever i årskurs 9 att eleverna får jobba med hur musik används i olika medier och eleverna får välja mellan att antingen skapa musik till en film, ett spel eller till en reklamjingle. Eleverna ska i uppgiften besvara frågor om vilka känslor de vill skapa genom valet av musik, vem de vänder sig till och fundera på vad musiken kan påverka på ett "omedvetet" plan. Vidare gör eleverna en särskild uppgift i årskurs 7 där de får beskriva vilka känslor ett verk från antiken väcker. Läraren uppger att det ingår uppgifter och diskussioner kring image, identitetsskapande och genus i området som handlar om populärmusikhistoria.

Undervisningen i årskurserna 7-9 omfattar konstmusik, folkmusik och pop från olika epoker, från antiken till populärmusik, som ett teoretiskt "spår" parallellt med ett skapande "spår". Det framkommer av inskickad dokumentation och av lärarintervjun att eleverna ska känna till betydelsefulla tonsättare och musikaliska verk inom de olika genrerna. Eleverna får i uppgifter lära sig att beskriva vilka instrument som är typiska för en specifik genre och vilken funktion instrumenten har. Enligt läraren gör eleverna även en analysuppgift om olika instruments funktioner som ingår i området musikhistoria. Eleverna får i uppgiften beskriva vilka instrument som ingår i ett stycke från antiken och vilken funktion de har.

2. I vilken utsträckning ger musikundervisningen eleverna möjlighet till sådant eget skapande som främjar utveckling av kreativitet?

Skolinspektionen bedömer att musikundervisningen till vissa delar ger eleverna möjlighet till sådant skapande som främjar utveckling av kreativitet. Bedömningen grundar sig på kvalitetskriterier som Skolinspektionen bedömt vara av vikt för utveckling av kreativitet¹.

Elevernas möjlighet att arbeta skapande i processform

Skolinspektionen bedömer att musikundervisningen till vissa delar ger eleverna möjlighet att arbeta skapande i processform.

Granskningen visar på några sätt som arbetsprocessen värdesätts i musikundervisningen. Läraren uppger att målet för undervisningen i musik är att eleverna ska få en skapande uppgift varje termin. Vidare uppger läraren att för att ge eleverna en trygghet i sitt skapande ges eleverna allt större frihet ju äldre de blir och stor vikt läggs vid att eleverna ska känna sig säkra i formen för sitt skapande. Därför gör eleverna först en uppgift som är styrd av läraren och därefter kan eleverna få en mera fri uppgift, där det egna skapandet får mera utrymme. Enligt eleverna arbetar de dock sällan med fritt skapande utan det är oftast ett färdigt stycke som de ska vidareutveckla och reflektera kring och att det ges mindre utrymme i undervisningen för de fria uppgifterna där elever får möjlighet att experimentera, utforska och fördjupa sitt arbete. I det skapande arbetet ger läraren kontinuerligt feedback för att få eleven att reflektera över sitt arbete och att utvecklas. Skolinspektionen bedömer dock att elevernas möjlighet att skapa i processform behöver utvecklas så att uppgifterna sträcker sig över tid och på så sätt uppnår fördjupning.

Elevernas möjlighet att reflektera över skapandet

Skolinspektionen bedömer att musikundervisningen omfattar möjlighet att reflektera över skapandet.

Vid Skolinspektionens granskning framkommer vid intervju att läraren lägger stor vikt vid att eleverna får de verktyg de behöver för att kunna formulera tankar och reflektioner kring uppgifter de gör. Det framgår också att undervisningen i hög grad omfattar uppgifter där eleverna utvecklar sin kunskap om relevanta begrepp inom ämnet och att eleverna lyssnar på mycket olika slags musik. I varje arbetsområde där eleverna jobbar med olika musikgenrer ingår att lära sig vad som är typiskt för genren och även lyssna på olika musikexempel från den. Läraren uppger att genom att lyssna på mycket musik vill läraren visa på vad god kvalitet och mindre god kvalitet är.

Musikundervisningen på Lysingskolan innehåller två parallella spår, där läraren uttrycker att teori och praktik är två *"sammanvävda beståndsdelar av en helhet och inte två motpoler"*. Målsättningen är, enligt läraren, att eleverna i de skapande uppgifterna kan hämta inspiration och förebilder som ingått i de teoretiska delarna som till exempel musikhistoria från olika tidsepoker och att eleverna på så sätt ges stöd i att reflektera i sitt eget skapande. Läraren berättar att eleverna använder även en så kallad *"reflektionsinstruktion"* där eleverna ges stöd i vad de ska reflektera kring. Eleverna ska i

¹ grundskolans läroplan, första kapitlet *Skolans värdegrund och uppdrag* framgår att det ingår i skolan uppdrag att stimulera elevernas kreativitet: *Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att pröva och omsätta idéer i handling och lösa problem.* Lgr 11, kap 1.

sina reflektioner fundera kring musikalisk uppbyggnad, instrument, textinnehåll och visuella effekter.

Elevernas valmöjlighet i samband med skapandet

Skolinspektionen bedömer att musikundervisningen ger eleverna valmöjlighet i samband med skapandet.

Enligt läraren är målet för undervisningen i musik att valmöjligheten ska öka med åldern. De val eleverna kan göra är val av innehåll, instrument och musik i enstaka uppgifter som exempelvis i arbetet med film och andra medier i årskurs 8. Det kan också handla om val av svårighetsgrad i en uppgift exempelvis inom musikhistorien.

Läraren beskriver att hen ger eleverna information och stöd inför deras val av uttryckssätt, bland annat genom att ge dem musikaliska förebilder genom att de lyssnar på kompositörer eller artister och även genom att undervisa om vad som är typiskt för olika genrer. Valmöjligheten i samband med skapande skulle kunna utvecklas så att uppgifterna i ännu högre utsträckning utgår från elevernas intressen.

Identifierade utvecklingsområden

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande områden.

- Rektorn behöver säkerställa att musikundervisningen utgår ifrån, och innehåller, hela det centrala innehållet i kursplanen.

Utifrån kunskapsområdet "*musikens verktyg*" behöver eleverna ges större möjlighet att arbeta med digitala verktyg för musikskapande, inspelning och bearbetning.

Vid intervju med elever framkommer att de enbart har använt digitala verktyg i ett fåtal uppgifter under årskurserna 7-9 och att dessa uppgifter har pågått under en kortare tid då två-tre lektioner. Eleverna uppger också att de inte fått bearbeta sina låtar och på så sätt utveckla dem. Vidare framkommer det vid intervju med lärare och elever att det är stor variation mellan elever i vilken mån eleverna har fått möjlighet att använda digitala verktyg. Användning av digitala verktyg i undervisningen är ett sätt att ge eleverna förutsättningar att tillägna sig musik som uttrycksform och kommunikationsmedel som ska ingå i undervisningen.² Musikläraren uppger att hen avser att gå en egen kompetensutveckling i att använda ett digitalt verktyg och det ingår ett abonnemang för en mjukvara i kursen. Vid tiden för granskningen framkommer vid rektors- och lärarintervjun att det inte finns några digitala program att tillgå på skolan.

² Ibid.

- Rektorn behöver säkerställa att musikundervisningen i större utsträckning ger eleverna möjlighet att arbeta skapande i processform.³

Skolinspektionen bedömer att skolan utifrån kunskapsområdet *"Eleverna bör ges möjlighet att arbeta skapande i processform"* behöver utveckla elevernas möjlighet att arbeta skapande i processform under en längre tid och att undervisningen i högre grad behöver uppmuntra eleverna att experimentera, utforska samt att ändra i sitt skapande och på så sätt fördjupa sitt arbete. Vid intervju med elever framkommer det att de har arbetat med uppgifterna under kortare perioder som två till tre lektioner och att eleverna inte har fått tillräckligt med stöd till att bearbeta uppgiften. Läraren uppger att hen tycker det är viktigt att ge eleverna återkoppling i en uppgift där läraren har gett ramarna. Läraren säger också att det är svårare att hinna med att stötta eleverna att nå lösningar och mål i mera fria uppgifter där eleverna jobbar i en skapandeprocess och där undervisningen ska möjliggöra individuella strategier. Enligt läraren är längre lektionspass för samtliga årskurser önskvärt för att ge bättre förutsättningar för att eleverna ska kunna jobba med skapande uppgifter och för att ge alla elever återkoppling för utveckling. Skolinspektionen bedömer också att för att arbetsprocessen i musikundervisningen ska få ett större fokus i elevernas skapande behöver även inslagen av fritt skapande som improvisation, och arbete med olika uttryck öka.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 24 augusti 2019 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena samt vilka effekter det haft för verksamheten.

Redogörelsen skickas via e-post, till [kvalitetsgranskningarsthlm@skolinspektionen.se](mailto: kvalitetsgranskningarsthlm@skolinspektionen.se), eller per post till, Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 400-2017:10215) i de handlingar som sänds in.

³ Bedömningen grundar sig på kvalitetskriterier som Skolinspektionen bedömt vara av vikt för och beskriva utformning på undervisning i skapande som främjar utveckling av kreativitet. Sådan undervisning omfattar möjlighet att arbeta skapande i processform, möjlighet att reflektera över skapandet, samt valmöjlighet i samband med skapandet. Skolverket (2011). 5. Kursplaner. 5.8 Musik. Syftesformulering. I *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 (Lgr11)*. Reviderad 2017.

På Skolinspektionens vägnar

X Gabriel Brandström

Beslutsfattare
Signerat av: Gabriel Brandström

X Marita Bergman

Föredragande
Signerat av: Marita Bergman

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:

<https://www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn--granskning/Kvalitetsgranskning/Skolinspektionen-granskar-kvaliteten/musik-i-grundskolan/>

Bilaga: Författningsstöd

Skollagen (2010:800)

1 kap. 4 §

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Utbildningen syftar också till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare.

1 kap. 11 § första stycket

För varje skolform och för fritidshemmet ska gälla en läroplan som utgår från bestämmelserna i denna lag. Läroplanen ska ange utbildningens värdegrund och uppdrag. Den ska också ange mål och riktlinjer för utbildningen.

3 kap. 3 §

Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

1.1.1 10 kap. 2 §

1.1.2 Grundskolan ska ge eleverna kunskaper och värden och utveckla elevernas förmåga att tillägna sig dessa.

Utbildningen ska utformas så att den bidrar till personlig utveckling samt förbereder eleverna för aktiva livsval och ligger till grund för fortsatt utbildning.

Utbildningen ska främja allsidiga kontakter och social gemenskap och ge en god grund för ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Skolförordningen (2011:185)

5 kap 2 §

Eleverna ska genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna når de kunskapskrav som minst ska uppnås och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, Reviderad 2018

Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden

”Skolans uppgift är att låta varje enskild elev finna sin unika egenart och därigenom kunna delta i samhällslivet genom att ge sitt bästa i ansvarig frihet.”

Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag

”Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att pröva och omsätta idéer i handling och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolan ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för hur digitaliseringen påverkar individen och samhällets utveckling. Alla elever ska ges möjlighet att utveckla sin förmåga att använda digital teknik.(...)”

”Skolan ska stimulera varje elev att bilda sig och växa med sina uppgifter. I skolarbetet ska de intellektuella såväl som de praktiska, sinnliga och estetiska aspekterna uppmärksammas (...).

Eleverna ska få uppleva olika uttryck för kunskaper. De ska få pröva och utveckla olika uttrycksformer och uppleva känslor och stämningar. Drama, rytmik, dans, musicerande och skapande i bild, text och form ska vara inslag i skolans verksamhet. En harmonisk utveckling och bildningsgång omfattar möjligheter att pröva, utforska, tillägna sig och gestalta olika kunskaper och erfarenheter. Förmåga till eget skapande hör till det som eleverna ska tillägna sig.”

Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden

Under rubriken Riktlinjer anges att alla som arbetar i skolan bland annat ska;

- i sin verksamhet bidra till att skolan präglas av jämställdhet och solidaritet mellan människor,
- i sin verksamhet bidra till att eleverna interagerar med varandra oberoende av könstillhörighet

I avsnittet om lärarens ansvar står bland annat att läraren ska;

- synliggöra och med eleverna diskutera hur olika uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter, samt hur könsmönster kan begränsa egna livsval och livsvillkor,

- planera och genomföra undervisningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet

Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper

Under rubriken till område 2.2 Kunskaper anges bland annat att;

”Skolan ska bidra till elevernas harmoniska utveckling. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra en grund för skolans verksamhet. Skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt. Lärarna ska sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former.”

Bland de övergripande målen under området Kunskaper anges att skolan bland annat ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola;

- kan använda såväl digitala som andra verktyg och medier för kunskapssökande, informationsbearbetning, problemlösning, skapande, kommunikation och lärande,
- kan lära, utforska och arbeta både självständigt och tillsammans med andra och känna tillit till sin egen förmåga, och
- kan använda och ta del av många olika uttrycksformer såsom språk, bild, musik, drama och dans samt har utvecklat kännedom om samhällets kulturutbud

Bland riktlinjerna under området Kunskaper anges vidare att läraren bland annat ska;

- stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan,
- ge utrymme för elevens förmåga att själv skapa och använda olika uttrycksmedel,
- får använda digitala verktyg på ett sätt som främjar kunskapsutveckling,

Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar

I avsnittet anges bland annat att rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar exempelvis för att

- utbildningen och undervisningen organiseras så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet
- skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas,
- skolans arbetsmiljö utformas så att alla elever, för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, ges aktivt lärarstöd och får tillgång till och förutsättningar att använda läromedel av god kvalitet samt andra lärverktyg för en tidsenlig utbildning, bland annat skolbibliotek och digitala verktyg,
- personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen.

Lgr 11, 5. Kursplaner, 5.8 Musik

Syfte

I kursplanen för musik beskrivs inledningsvis syftet med undervisningen och vilka förmågor som undervisningen syftar till att utveckla hos eleverna.

”Genom undervisningen i ämnet musik ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- spela och sjunga i olika musikaliska former och genrer,
- skapa musik samt gestalta och kommunicera egna musikaliska tankar och idéer, och
- analysera och samtala om musikens uttryck i olika sociala, kulturella och historiska sammanhang.”

Centralt innehåll

Det centrala innehållet **för årskurs 7-9** är uppdelat i tre kunskapsområden;

Musicerande och musikskapande

- Sång, melodispel och ackompanjemang i ensembleform med genretypiska musikaliska uttryck.
- Gehörsmusicerande efter musikaliska mönster i olika genrer.
- Rytmask och melodisk improvisation till trumkomp, ackordföljder eller melodislingor med röst och instrument.
- Musikskapande i olika genrer, till exempel visor, ljudkompositioner och låtar.
- Musikalisk gestaltning där olika uttrycksformer kombineras.

Musikens verktyg

- Röstvård, hörselvård och orsaker till att musiklyssnande och musicerande kan bidra till hörselskador samt hur hörselskador kan förebyggas.
- Hur rösten kan varieras i flerstämmiga, vokala uttryck i olika genrer.
- Ackord-och melodiinstrument, bas och slagverk för spel i olika ton-och taktarter.
- Rytmask, klang och dynamik, tonhöjd, tempo, perioder, taktarter, vers, refräng och ackord som byggstenar för att musicera och komponera musik i olika genrer och med varierande instrumentation.
- Musiksymboler och notsystem, noter, tabulatur, ackordbeteckningar och grafisk notation.
- Digitala verktyg för musikskapande, inspelning och bearbetning.

Musikens sammanhang och funktioner

- Ljudets och musikens fysiska, tanke-och känslomässiga påverkan på människan. Musikens funktion för att markera identitet och grupptillhörighet i olika kulturer, med fokus på etnicitet och kön.
- Hur musik används i olika medier, till exempel i film och datorspel.
- Instrument och deras funktion i olika genrer och sammanhang, till exempel i en symfoniorkester eller i ett rockband.
- Konstmusik, folkmusik och populärmusik från olika epoker. Framväxten av olika genrer samt betydelsefulla tonsättare, låtskrivare och musikaliska verk.

Prop. 2009/10:165 *Den nya skollagen - för kunskap, valfrihet och trygghet*

I propositionen anges bland annat att i skolans uppdrag ligger att ge alla elever "bästa möjliga förutsättningar att utifrån sina behov och förutsättningar utvecklas så långt som möjligt i enlighet med utbildningens mål" samt att "ge varje flicka och pojke lika möjlighet att utveckla sin fulla potential som människa." (s. 221)

I propositionen föreslår regeringen att "kunskapsbegreppet ges en bred innebörd så att utbildningen också ska främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare. Sådan allsidig personlig utveckling kan bl.a. handla om utvecklande av den kreativa förmågan, lusten att skapa, förmågan att ta initiativ och omsätta idéer till handling. Dessa förmågor och färdigheter är centrala för att utveckla ett entreprenöriellt förhållningssätt. Det övergripande målet för utbildningen stödjer strävan att entreprenörskap ska löpa som en röd tråd genom hela utbildningssystemet." (s. 222)

"(...) Estetisk och konstnärlig verksamhet är en viktig del av förskolans och skolans uppdrag. (...)I skolarbetet ska de intellektuella såväl som de praktiska, sinnliga och estetiska aspekterna uppmärksammas. Förmågan till eget skapande tillhör det som eleverna ska tillägna sig. Ett antal av skolans ämnen vilar således till en del på vad som kan betecknas som konstnärlig grund." (s. 224)